

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНСТИТУТ ОБЛІКУ І ФІНАНСІВ НААН
ННЦ «ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ» НААН
ФЕДЕРАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ І ФІНАНСИСТІВ АПК УКРАЇНИ
НАУКОВИЙ КЛУБ «SOPHUS»

ІНСТИТУТ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ, КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Міжнародний збірник наукових праць

Випуск 3

м. Луцьк - 2014

ІНСТИТУТ РАХУНКУ,
КОНТРОЛЮ ТА АНАЛІЗУ
У СУЧАСНИХ УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

THE INSTITUTE OF ACCOUNTING,
CONTROL AND ANALYSIS
IN MODERN CIRCUMSTANCES
OF GLOBALIZATION

Збірник наукових праць

Collection of scientific papers

Випуск 3, 2014

УДК 657.1:657.6:658.8

ББК 65.052.9 (4укр)2

I 69

Інститут бухгалтерського обліку, контролю та аналіз в умовах глобалізації : міжнародний збірник наукових праць. Випуск 3. (м. Луцьк) / відпов. ред. Н.В. Семенишена. – Тернопіль : Крок, 2014. – 332 с.

ISBN 978-617-692-248-3

Збірник наукових праць містить статті і результати наукових досліджень оприлюдненні на Міжнародній науково-практичній Інтернет-конференції "Розвиток бухгалтерського обліку, контролю та аналізу в умовах інституціональних змін глобальної економіки" (16 грудня, 2014 р.), яка відбулася на web-сайті www.sophus.at.ua та спрямовані на формування теоретичних і практичних засад бухгалтерського обліку, контролю та аналізу в умовах глобальних економічних змін.

Редакційна колегія:

Жук В.М., д.е.н., член-кореспондент НААН (Україна), Дерій В.А., д.е.н., в.о. професора (Україна), Лупенко Ю.О., д.е.н., професор (Україна), Кірейцев Г.Г., д.е.н., професор (Україна), Петрук О.М., д.е.н., професор (Україна), Хомин П.Я., д.е.н., професор (Україна), Садовська І.Б., к.е.н., професор (Україна), Семенишена Н.В. к.е.н., доцент (Україна), Альбрехт Д., д.е.н., професор (Сполучені Штати Америки), Вахрушина М.А., д.е.н., професор (Російська Федерація)

Рекомендовано до друку Радою факультету обліку і фінансів Луцького НТУ
(протокол № 5 від 12.12.2014 р.)

Відповідальний редактор:
к.е.н., доцент, Н.В.Семенишена

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових праць. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редколегії збірника.

ISBN 978-617-692-248-3

© Луцький національний технічний університет, 2014

© Крок, 2014

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
LUTSK NATIONAL TECHNICAL UNIVERSITY
INSTITUTE OF ACCOUNTING AND FINANCE NAAS
NSC "INSTITUTE OF AGRARIAN ECONOMICS" NAAS
FEDERATION OF AUDITORS, ACCOUNTANTS AND FINANCIAL AIG OF UKRAINE
SCIENTIFIC CLUB «SOPHUS»

THE INSTITUTE OF ACCOUNTING, CONTROL AND ANALYSIS IN THE GLOBALIZATION CIRCUMSTANCES

International collection of scientific papers

Issue 3

Lutsk - 2014

UDC 657.1:657.6:658.8
BBK 65.052.9 (4ukr)2

The institute of accounting, control and analysis in the globalization circumstances : international collection of scientific papers. Issue 3. (Lutsk) / contributing editor N.V. Semenyshena. – Ternopil : Krok, 2014. – 332 p.

ISBN 978-617-692-248-3

The scientific papers collection contains articles and the research results, released by the international scientific-practical Internet-conference "Development of accounting, control and analysis in the global economy of institutional changes" (December, 16 2014), which was held on web-site www.sophus.at.ua, and are aimed at developing theoretical and practical bases of accounting, the control and analysis in the context of global economic changes.

Editorial board:

Zhuk V., Doctor of Economics, Corresponding Member, NAAS (Ukraine), Deriy V., Doctor of Economics, the executive duty of Professor (Ukraine), Lupenko Y., Doctor of Economics, Professor (Ukraine), Kireytshev G., Doctor of Economics, Professor (Ukraine), Petruk A., Doctor of Economics, Professor (Ukraine), Khomin P., Doctor of Economics, Professor (Ukraine), Sadovska I., PhD, Professor (Ukraine), Semenyshena N., Ph.D., associate Professor (Ukraine), Albrecht D., Accounting Professor (USA), Vakhrushina M., Doctor of Economics, Professor (Russian Federation)

Recommended for publication by Council of the Faculty of Accounting and Finance Lutsk NTU (protocol # 5, from 12.12.2014)

Contributing editor:

Ph.D., associate Professor, N.V.Semenyshena

The content and authenticity of of publications are the authors of scientific papers. Views of the authors of publications do not necessarily reflect the views of the editorial board of the publication.

ISBN 978-617-692-248-3

ЗМІСТ

РОЗВИТОК ПАРАДИГМ ТА ТЕОРІЙ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ: ЕВОЛЮЦІЙНИЙ ПІДХІД ТА ПОДАЛЬШИЙ ГЕНЕЗИС ОБЛІКОВОЇ ДУМКИ

Basheva Snejana

Transposition of directive 2013/34/EU In The Republic of Bulgaria: challenges, problems and possible solutions 10

Бруханський Руслан

Послідовність побудови стратегічного управлінського обліку на сільськогосподарських підприємствах 16

Дідоренко Тетяна

Організація – предмет методології бухгалтерського обліку 19

Кацель Марія, Газін Віктор

Управління виробничими запасами підприємства 22

Крочак Оксана

Витрати як один із основних об'єктів управлінського обліку 25

Лобода Наталя

Обліково-аналітичний компонент господарської діяльності установ охорони здоров'я у прагматичному контексті євроінтеграційних процесів 29

Мошура Вікторія

Облік грошових коштів: історичний аспект 32

Пархоменко Вікторія

Підвищення ефективності використання основних засобів – важливий резерв підвищення ефективності виробництва на підприємстві 35

Передерієнко Надія

Актуальні питання бухгалтерського обліку витрат з податку на прибуток 38

Садовська Ірина, Воздіган Артем

Історичний аспект формування амортизаційної політики в Україні 42

Цап Світлана

Розвиток сільських територій як інструмент підвищення рівня життя сільського населення Івано-Франківської області 46

Шмат Анастасія

Деякі аспекти трансформації нарахування та утримання з фонду оплати праці працівників військового збору 48

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКОВОГО ТА АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ ВПРОВАДЖЕННЯ МСФЗ

Боярова Олена, Пусь Сергій

Особливості складання річної фінансової звітності суб'єкта малого підприємництва 53

Врик Галина

Обліково-аналітичне забезпечення управління витратами підприємства 56

Гордійчук Маргарита

Проблеми обліку нематеріальних активів в Україні 59

Долук Алла

Організація бухгалтерського обліку матеріального стимулювання продуктивності праці 62

Заверуха Тетяна

Аналіз ділової активності підприємства за показниками економічного зростання 66

Зозуляк Марта

Аналітичне забезпечення антикризового управління підприємством 69

Бондаренко Оксана	Проблеми програмного забезпечення функціонування інформаційних систем обліку	138
Гайдаснко Ольга, Решетник Олена	Комплексне управління фінансовими ресурсами підприємства	141
Даценко Ганна, Сергійчук Ольга	Проблеми та шляхи вдосконалення державного фінансового контролю за використанням наркотичних лікарських засобів та психотропних речовин в закладах охорони здоров'я	145
Довгань Юрій	Експертно-моделююча система оцінки інвестиційної привабливості підприємств олійно-жирового підкомплексу АПК	148
Єрмакова Антоніна	Застосування діаграми Ісікави для аналізу економічної стійкості підприємств борошномельної промисловості	151
Kavaldzhieva Kalina	Analysis of effective management solutions through social – economic analysis and their influence on the cost of health services	155
Качан Анастасія	Шляхи удосконалення структури капіталу та майна Миколаївської облспоживспілки	159
Красняк Олена, Іщенко Тимур	Кластерний аналіз інтеграційних зв'язків в бурякоцукровому підкомплексі Вінницької області	161
Кучерява Ірина	Аналіз сучасного бухгалтерського програмного забезпечення для удосконалення інформаційної системи підприємства і підвищення ефективності його діяльності	165
Лагута Марина	Удосконалення організації обліку і аудиту запасів на підприємстві	169
Ніколаєнко Дмитро	Інформаційна підсистема управління економічними операціями підприємства	172
Панова Татьяна, Иоффе Лев	Проблеми оцінки фінансових результатів в організаціях Республіки Беларусь	176
Прус Юрій	Удосконалення аналізу економічної ефективності виробництва продукції рослинництва	179
Ставерська Тетяна	Вплив концепцій відображення прибутку на інформаційну ємність Звіту про фінансові результати	183
Сушко Таяса, Волкова Катерина	Совершенствование оцінки економічного потенціала організацій	187
Федорішина Лідія, Нечепуренко Алла	Особливості відображення податку на прибуток в податковому обліку підприємства	191
Филипова-Сланчева Атанаска	Етичеський кодекс аудиторів – гарант якості аудитів и средство защиты деятельности аудиторів в Республіке Болгарии	196

РОЗВИТОК БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ПРОФЕСІЇ ТА ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ З ОБЛІКУ, АУДИТУ, ФІНАНСІВ

Атаманюк Алла, Атаманюк Микола	Інноваційні підходи підготовки фахівців економічних спеціальностей навчальних закладів України	201
Слесар Тетяна	Інноваційні технології в підготовці фахівців з обліку	204

130.226.1

Федоришина Лідія
к.і.н., доцент
Нечепуренко Алла
студентка

Вінницький національний аграрний університет
м. Вінниця

МОЖЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК В ПОДАТКОВОМУ ОБЛІКУ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація

У статті проаналізовано функціонування податку на прибуток, його вплив на діяльність підприємства та процедуру відображення в обліку на підприємстві. Запропоновано механізми управління податку на прибуток та відображення його в обліку.

Ключові слова: податок на прибуток, зобов'язання, відсоткові ставки, податкової різниці.

В умовах кризових умов одними з ефективніших методів економічного управління підприємством з боку держави є стимулювання виробництва через зменшення податкового тиску на платників податків, та надання пільг. При цьому необхідно наголосити, що регулююча функція є однією з головних функцій податків, яка дозволяє здійснювати такий принцип податкової системи, як справедливий розподіл податкового навантаження між суб'єктами економіки з урахуванням дотримання інтересів держави. За рахунок цієї функції держава має можливість регулювати обсяги діяльності, стимулювати виробництво одних і гальмувати інших виробів з метою зростання економіки та проможності вітчизняних підприємств. Крім того, в умовах інтеграції постає і інший аспект проблеми оподаткування підприємств, а саме – відображення його в обліку на підприємстві згідно з вимогами до європейської практики. Ці та інші питання потребують подальшого розгляду.

Важливим напрямком організації податкової системи України та податкового обліку підприємств є багаторічна наукова і публіцистична праця, яку закордонних фахівців. До них можна віднести таких вчених, як Варналії З.С., Савченко Т.І., Крисоватий А.І., Кизима А.Я., Мельник П.В., Педь І.В. тощо. Ці питання є темою обговорення на різноманітних наукових конференціях, економічних симпозиумах, зустрічах фахівців тощо. Головна увага вчених зосереджена на розвитку податкової системи в цілому або окремих податкових аспектах. У цьому зв'язку висувуються та розглядаються різні пропозиції та поради, однак на даний момент не знаходять відповідного впровадження в практичній діяльності підприємств. Питанням щодо розкриття податку на прибуток та податкових зобов'язань присвячені праці лише декількох вітчизняних учених, зокрема: Малишківської Л.Г., Малишків О.І. Тривалий час дана тема не була предметом спеціальних конференцій спеціалістів через специфіку і законодавчу віддаленість від бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Лише з прийняттям в 2011 році Податкового кодексу України ця тема стала більш

актуальною як для науковців, так і для практиків через необхідність формувати в обліку інформацію щодо різниць при обліку доходів і витраток за вимог податкового законодавства, так і облікових норм і стандартів.

Необхідне наукове обґрунтування раціонального оподаткування підприємств у контексті євроінтеграційного напрямку України, а також відображення даної інформації в обліку відповідно до європейських стандартів.

Головною метою діяльності будь-якого суб'єкта господарювання є зростання добробуту його власників. У першу чергу це може бути за рахунок збільшення отримання прибутку підприємством як за рахунок зменшення витрат, так і за рахунок зменшення податків.

У цілому податкове регулювання може бути в декількох формах, головними з яких є економічні (податкова пільга, податкові канкули, інвестиційні податкові кредити, відстрочка оплати податкового платежу) та адміністративно-командні (головним чином застосування штрафних санкцій). До економічних можна віднести зниження ставки податку або надання окремих об'єктам господарювання. Останнім часом ставки цього податку мають тенденцію до зниження з 90% (на початку 90-х років минулого століття) до 25% в 2014 році. Така тенденція має позитивний вплив на діяльність підприємств, збільшення отримання податку на прибуток до державного бюджету. Крім того, це також сприяє виходу підприємств з так званого «тіньового сектору» економіки країни.

Останніми роками відзначається зменшення надходжень до бюджету з податку на прибуток, чому сприяло надання ряду пільг. Надання пільг є однією з причин зменшення надходження грошових ресурсів з цього податку, а з іншого боку, є головним «важелем» впливу на діяльність суб'єктів господарювання взагалі методом регулювання господарської діяльності.

При наданні пільг потрібно дотримуватись особистих принципів, до яких належать:

1. Законодавчий характер надання пільг. Рішення про надання пільги повинно прийматись тільки на засіданні Верховної Ради як головної, єдиного законодавчого органу України. Це ж стосується і їх змін, тимчасового припинення або взагалі скасування. Такий порядок повинен застосовуватись для всіх податкових платежів, які діють в країні.

2. Рівномірність надання. Тобто їх надання не має носити вибіркового характеру і залежати від форми власності підприємства, його організації, правової форми, відношення до будь-якої політичної партії, суб'єктивної оцінки особи, від якої залежить надання пільги. На жаль, зараз навіть якщо підприємство затверджується через рішення Верховної Ради, то воно в більшості випадків любиться окремими політичними силами або окремими депутатами.

3. Порядок отримання податкових пільг. Їх може отримати суб'єкт господарювання тільки після звернення до відповідного податкового органу з обґрунтуванням.

4. Спрямованість надання. Податкові пільги повинні носити цільовий характер і надаватись під загальнодержавні та інші проекти для забезпечення виконання економічних, технічних, технологічних, екологічних, соціальних інших програм.

Економічність та доцільність надання Податкова пільга, яка надається, має бути обґрунтованою та спрямованою на виконання мети, яка зазначена, разом з тим, її надання не повинно наносити шкоду державному та місцевим бюджетам і зменшувати доходи, які вони отримують. З іншого боку, має приносити ефект у вигляді збільшення виробництва товарів, надання пільги для споживачів.

Непосередньо розрахунок суми податку на прибуток регламентується Податковим кодексом України [1], відповідно до якого об'єктом оподаткування є прибуток, який визначається шляхом зменшення суми доходів звітного періоду на суму витрат на реалізованих товарів (робіт, послуг) та суму інших витрат звітного податкового періоду.

Достовірність розрахунку податкового прибутку характеризується трьома ознаками:

- а) дотриманням податкового законодавства щодо складу доходів і витрат суб'єкта господарювання;
- б) дотриманням податкового законодавства при розрахунку податкової суми доходів, витрат, активів і зобов'язань суб'єкта господарювання;
- в) об'єктивністю інформаційної бази, за даними якої складається декларація про податок на прибуток [6, с.57].

Доходи і витрати, визнані в бухгалтерському обліку, як правило, визнаються доходами і витратами в податковому обліку, але відмінність може бути пов'язана з тим, що вони не збігаються по звітних періодах, оскільки моменти визнання доходу в бухгалтерському і податковому обліку можуть бути різними. Крім того, встановлені різні підходи до визнання доходів і витрат за різними операціями, які визнаються в бухгалтерському обліку і не є такими в податковому обліку.

Саме тому існує поняття постійних і тимчасових податкових різниць, за допомогою яких податковий прибуток відрізняється від облікового прибутку. В контексті загальної тематики даного наукового дослідження важливо зазначити вказані вище поняття, а також дослідити їх відображення в бухгалтерському обліку та вплив на фінансову звітність.

Відповідно до ПБО «Податкові різниці», податковою різницею визнається різниця, що виникає між оцінкою і критеріями визнання доходів, витрат, активів, зобов'язань за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку та доходами і витратами, визначеними податковим законодавством.

Постійна податкова різниця – податкова різниця, яка виникає у звітному періоді та не анулюється в наступних звітних податкових періодах. Тимчасова податкова різниця – податкова різниця, яка виникає у звітному періоді та анулюється в наступних звітних податкових періодах [2].

Тимчасові різниці можуть бути:

- а) тимчасовими різницями, що підлягають оподаткуванню, – тимчасові різниці, які при визначенні суми оподаткованого прибутку (податкового збитку) майбутніх періодів спричиняють виникнення сум, що підлягають оподаткуванню, коли балансова вартість активу або зобов'язання відшкодовується чи погашається;
- б) тимчасовими різницями, що підлягають вирахуванню, – тимчасові

різниці, які при визначенні суми оподаткованого прибутку (податкового майбутніх періодів спричинять виникнення сум, що підлягають вирахуванню коли балансова вартість активу чи зобов'язання відшкодовується погашається [3].

В бухгалтерському обліку податок на прибуток регулюється П(С) «Податок на прибуток» (визначає методологічні засади формування бухгалтерському обліку інформації про витрати, доходи, активи і зобов'язання податку на прибуток та її розкриття у фінансовій звітності), ЛБО 35 «Податок на прибуток» (початок дії – 2013 р.) (має визначити методологічні засади формування бухгалтерському обліку інформації про податкові різниці та її розкриття у фінансовій звітності) [3].

Якщо на кінець звітного періоду існують тимчасові податкові різниці, що підлягають вирахуванню, то в обліку це відобразиться записом: Д-т 641 «Відстрочені податкові активи» / К-т 641 «Розрахунки за податком на прибуток». Відстрочене податкове зобов'язання – сума податку на прибуток, сплачується в наступних періодах із тимчасових різниць, що підлягають оподаткуванню. Якщо на кінець звітного періоду існують тимчасові податкові різниці, що підлягають оподаткуванню, то в обліку необхідно це відобразити записом: Д-т 981 «Податки на прибутки від звичайної діяльності» / К-т 981 «Відстрочені податкові зобов'язання». Невідповідність підходів до визначення суми прибутку до оподаткування бухгалтерського та податкового призводить до того, що ці суми значно відрізняються. Зрозуміло, що бухгалтерський облік забезпечує повну та достовірну інформацію про господарську діяльність, а податковий базується на податково-фіскальній функції, що є головною проблемою обліку податку на прибуток в нашій країні.

Отже, податковий та бухгалтерський облік податку на прибуток суттєво відрізняються і потребують подальшої гармонізації, з метою затвердження єдиного підходу до визначення бази оподаткування.

Дослідження обліку доходів та витрат підприємств дало можливість визначити множину випадків, коли виникають податкові різниці внаслідок різних правил визнання доходів та витрат відповідно в бухгалтерському та податковому обліках. Разом із тим, ці методи амортизації наближають податковий та бухгалтерський облік, але все рівно мають різні результати вирахуваного об'єкту оподаткування. Дослідження, проведене в статті, вказало, також на існуючі розбіжності між податковим та бухгалтерським обліком у вигляді тимчасових та постійних податкових різниць, які значно впливають на фінансову звітність підприємств в Україні. Потреба достовірного та об'єктивного їх відображення зумовлює необхідність поглиблення методологічних засад їх формування в обліку та звітності.

Список використаних джерел

1. Податковий кодекс України [Текст] : офіц. текст : за станом на 08.11.2013 р. / Верховна Рада України ; Кодекс України, Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>

- www.zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/. — Заголовок з екрана (дата звернення 01.12.2014 р.).
5. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 31 "Спеціальні витрати" [Текст] : офіц. текст : за станом на 19.08.2014 р. / Міністерство фінансів України; Наказ, Положення від 28.04.2006 № 415. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0610-06> (дата звернення 10.12.2014р.). — Назва з екрана.
6. Про затвердження Положення бухгалтерського обліку "Податковий облік" [Текст] : офіц. текст : за станом на 09.08.2014 р. / Міністерство фінансів України; Наказ, Положення від 25.01.2011 № 27. — Відомості доступні з мережі Інтернет : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0212-11> (дата звернення 10.12.2014р.). — Назва з екрана.
7. Зміни до деяких положень (стандартів) бухгалтерського обліку, затв. Міністерства фінансів України від 18.03.2011 р. № 372 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua> (дата звернення 10.12.2014р.). — Назва з екрана.
8. Іголкін, І.В. Податкова реформа як об'єктивна необхідність зменшення частини державного бюджету [Текст] / І.В. Іголкін // Фінанси України. — 2012. — № 2. — С. 22-24.
9. Шеремета, В.П. Податок на прибуток як елемент фінансової звітності [Текст] / В.П. Шеремета // Науково-практичне видання «Незалежний аудитор». — 2012. — № 5. — С. 64-70.
10. Юшко, С.В. Бухгалтерський і податковий облік податку на прибуток та на чинного порядку їх узгодження [Текст] / С.В. Юшко // Вісник ХНУ. — 2012. — № 4. — С. 51-64.
11. Якімова, А.М. Вітчизняний та зарубіжний досвід обліку податку на прибуток [Текст] / А.М. Якімова // Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. — 2012. — № 3. — С. 211-216.

